

En hälsning från

Svenska kyrkan 

SVALÖVSBYGDENS PASTORAT

Kyrkbladet

Sommaren 2018



1 En vänlig grönskas rika dräkt har smyckat dal och ängar.
Nu smeker vindens ljumma fläkt de fagra örtesängar, och solens ljus
och lundens sus och vågens sorl bland viden förkunna sommartiden.

2 Sin lycka och sin sommarro de yra fåglar prisa:
ur skogens snår, ur stilla bo framklingar deras visa.
En hymn går opp av fröjd och hopp
från deras glada kväden, från blommorna och träden.

3 Men du, o Gud, som gör vår jord så skön i sommarns stunder,
giv att jag aktar främst ditt ord och dina nådesunder.
Allt kött är hö, och blomstren dö,
och tiden allt fördriver; blott Herrens ord förbliver.

4 Allt kött är hö. Allt flyktar här, och snart förvissna gräsen.
Hos dig allena, Herre, är ett oförgängligt väsen.
Min ande giv det nya liv, som aldrig skall förblomma,
fast äng och fält stå tomma.

5 Då må förblekna sommarns glans och vissna allt fäfängligt;
min vän är min och jag är hans, vårt band är oförgängligt.
I paradiset han, huld och vis, mig sist skall omplantera,
där intet vissnar mera.

Text: C D af Wirsén 1889

Musik: W Åhlén 1933

Den svenska psalmen 201 är en av våra mest älskade, särskilt när det kommer till vigselgudstjänster. Sedan år 1819 hade man den s.k. wallinska psalmboken i Svenska kyrkan (se vidare s. 4). Den hade kritiserats under många år och när Kyrkomötet bildades 1868 togs frågan om en revision upp.

Först år 1883 fick en kommitté uppdraget att utarbeta och lägga fram ett förslag till en reviderad psalmbok. 1889 presenterades förslaget men stötte på patrull och kritik. Man omarbetade förslaget och lade fram ett nytt 1896 men även detta avvisades. Frågan om en ny psalmbok lade därför på is fram tills 1911.

Carl David af Wirsén var diktare, fil.dr. och från 1884 Svenska akademiens ständige sekreterare. I psalmboks-förslaget från 1896 ingick ”En vänlig grönskas rika

dräkt” och ansågs vara det värdefullaste alstret från det förslaget. Psalmen var därefter med i 1911 och 1921 års psalmboksförslag för att till sist hamna i Den svenska psalmboken, av konungen gillad och stadfäst 1937 – den psalmbok som de flesta människor är uppvuxna med. Och i 1986 års psalmbok, den nu gällande för Svenska kyrkan, finns psalmen med som en årstidspsalm.

De två första verserna bildar en målande sommarvisa som poetiskt lyfter fram alla sommarens dofter och ljud. Fåglarna drillar fram en hymn av fröjd och hopp, naturen själv predikar evangelium.

Sommaren övergår till höst, ”Allt kött är hö [Jes 40:6], allt flyktar här, och snart förvissna gräsen”. Men Gud är ett oförgängligt väsen som vill skänka oss det liv som aldrig dör i paradiset ”där intet vissnar mera”.

Nu väntar den ljuva sommartiden på oss med allt vad det innebär av semester, resor, bad och vila. I kyrkan går vi in i den långa trefaldighetstiden som handlar om det kristna livets växt och mognad i påskens eftersken av den korsfäste och uppståndne Kristus, världens ljus.

Vi kommer att få njuta av orgelkonserter i Torrlösa kyrka, Sommarkyrkans olika gudstjänster i vårt kontrakt (se sid. 9) och våra sommarmusikgudstjänster som startar i Sireköpinge i juli månad (se nästa sida).

Vi önskar er alla Guds rika välsignelse och en fantastisk sommar i vår Herres hage!

Erik Edqvist, redaktör

Kyrkbladet ges ut av Svalövsbygdens
pastorat och delas ut till hushållen 4 ggr
per år. Redaktör är Erik Edqvist:
erik.edqvist@svenskakyrkan.se
Ansvarig utgivare är kyrkoherde Kjell
Thorsson:
kjell.thorsson@svenskakyrkan.se
Tryck: Jåbo Print, Svalöv.

Svalövsbygdens pastorat
Forslidsgården, Realskolegatan
268 21 SVALÖV
Tel: 0418-66 77 00
www.svenskakyrkan.se/svalovsbygden
För övriga kontaktuppgifter, se sista
sidan i Kyrkbladet.



TONER I SOMMARKVÄLLEN

En kyrkport står på glänt. Högt uppe på backen lyser den vita silhuetten. På långt håll skimtar kyrkans vita trappstegsgavlar vid den grönskande dalen där ån stilla porlar fram.

Det är sommar och det börjar sakta gå mot kväll. På en bänk har någon slagit sig ner för en stunds vila. Hela spektrat av solens ljus i alla dess färger strålar och speglar sig mot kyrkans vitkalkade mur. Några få toner börjar trevande komma ut genom porten och efterhand bildas ett stillsamt virvlande. Är det en trumpet som hörs? Eller en fiol? En sjungen visa från förr? Ett färgat ackord på pianot? Luften vibrerar lätt. Klockan slår 18 och kyrkklockorna ringer.

Det är sommarkväll och musikgudstjänst i Sireköpings kyrka. Välkommen!

Söndagarna 1/7, 8/7, 15/7, 22/7, 29/7 och 5/8 kl 18.00.

Anna-Lena Andersson, kantor



Foton: Karin Domrös

KUNGÖRELSE

Församlingsrådet i Billeberga-Sireköpings församling kungör härmed möjligheten att ansöka om bidrag ur S Norströms, N Månssons, Elfversons och Hages fonder.

Bidrag för stöd till sin försörjning kan sökas av dig/er som kommer från Billeberga och Sireköpings församlingar. Vid ansökan anges personnummer, adress och telefonnummer samt skäl till varför man anser sig behöva bidrag.

Ansökan skall vara församlingsrådet tillhanda senast den 30 juni 2018 under adress: Billeberga-Sireköpings församlingsråd, Box 23, 268 21 SVALÖV.
Christina Andersson, ordförande.

Svenska kyrkan 
SVALÖVSBYGDENS PASTORAT

Den lutherska kyrkans rökelse

Något om de svenska psalmböckernas historia

Denna artikel publicerades första gången i kyrkbladet sommaren 2016. Eftersom texten till stor del blev svårläst p.g.a. bakgrunden, publiceras den här ännu en gång.

*Ack, när så mycket skönt i varje åder
av skapelsen och livet sig förräder,
hur skön då måste själva källan vara,
den evigt klara!*

Den svenska psalmboken, 305 vers 5

Någon kanske drar sig till minnes att denna psalm figurerar i Ingmar Bergmans film *Smultronstället*. Under en bilresa ned mot Lund, då professor Borg och hans svärdotter får sällskap av den unga fröken Sara och två blivande lundastudenter, citeras psalmens verser, varefter de två unga männen som fått följa med i bilen råkar i luven på varandra. Den ene skall läsa medicin, den andre teologi och deras världsåskådningar krockar efter det att den blivande teologen citerar psalmen. När de efter slagsmålet återvänder till bilen frågar Sara de bägge pojkarna: Nå, fanns Gud?

Den som skaldade denna psalm var Johan Olof Wallin (1779-1839), medlem av Svenska akademien på stol nr 1, domprost i Västerås och sedermera ärkebiskop i Uppsala. Han är huvudansvarig för vår kyrkas psalmbok av år 1819, som därför också har gått till historien som den *wallinska*.

Wallin bidrog i denna psalmbok med långt över hälften av dess 500 psalmer, varav 128 var hans egna alster och många andra var översättningar eller bearbetningar. I vår nuvarande psalmbok, som togs i bruk första söndagen i advent 1986, finns Wallin representerad med totalt 76 verk, varav 39 är texter av hans egen penna.

Det kan verka överraskande men den wallinska psalmboken från 1819 är bara *den andra* i ordningen av officiella psalmböcker i Svenska kyrkan, ”av Konungen gillad och stadsfäst”, som det förr hette.

Under ca 1000 år har Kristi kyrka funnits i Sverige. År 1819 kom den andra officiella psalmboken.

Vi lämnar för en stund J. O. Wallin och hans psalmbok och gör en liten historisk utflykt.

Kyrkliga böcker för församlingens sång i den form som vi känner dem, framträder i Sverige först under reformationen på 1500-talet.

Givetvis var kyrkan inte stum och tondöv före reformationen. Sång- och handböcker för prästerna fanns från första början i vårt land. Det var nämligen prästernas uppgift att sjunga eller läsa den heliga mässan på latin med fastlagda ord.

Flera sådana böcker finns bevarade eftersom kyrkliga böcker ansågs vara oerhört värdefulla och de blev väl omhändertagna. Man ville givetvis att de skulle användas så länge det var möjligt. T.ex. finns det ett bevarat exemplar av ett *missale* (prästens sång- och handbok), som med handskrivna ändringar, nya rubriker och anteckningar användes i över 200 år.

Tanken på att församlingen själv, på egna villkor, av egen kraft och med en egen sångbok skulle sjunga, dröjde dock.

När den nya reformatiska läran från Martin Luther (1483-1546) under förra halvan av 1500-talet föddes och spreds, väcktes också tanken på att gudstjänsterna skulle hållas på folkspråket och inte på latin. Det var en av Luthers huvudtankar, som idag tycks självklar: Församlingen måste ges möjlighet att förstå gudstjänstens ord och formuleringar.

Att bryta med kyrkans ledning i Rom och anamma den nya läran, vilket slutligen blev resultatet, var en lång process i Sverige. Redan tidigt ville emellertid de svenska reformatörerna, som hade studerat den nya teologin i Luthers universitetsstad Wittenberg, att församlingen skulle göras delaktig (åtminstone med den tidens mått). Således skulle också församlingen sjunga. På modersmålet.

Församlingssång och kyrkomusik är givetvis centrala och omistliga delar i alla kristna traditioner. I vårt svenskkyrkliga arv, som innefattar hela den världsvida kyrkans historiska djup och bredd, ingår uråldriga såväl

östkyrkliga ortodoxa som västkyrkliga latinska texter och sångpartier, som har sjungits ända sedan fornkyrkans dagar för ca 1700 år sedan (den äldsta psalmen i vår nuvarande psalmbok, nr 112, har sina rötter i 300-talet).

Sång och musik har alltid funnits som en omistlig del av kyrkans liv och vi delar en stor musik- och psalmskatt med nutida kyrkor världen över.

I vår nordiska, lutherska tradition har vi emellertid ärvt, vårdat och lagt särskild vikt vid *psalmen*, församlingssången. Sång och musik är en Guds gåva och näst efter teologin, menade Luther, är musiken den högsta vetenskapen och konsten eftersom musiken skänker oss ett lugnt och glatt hjärta.

Psalmerna står i evangeliets tjänst. Församlingen – Guds folk – sjunger i gudstjänsten in evangelium i världen; ja, vi som gudstjänstfirare sjunger faktiskt Guds ord inför Gud själv.

Den lutherska reformationen i Norden resulterade i att en hel del kyrkliga seder och ritualer försvann och/eller förändrades, medan andra tillkom och berikade vår kyrka.

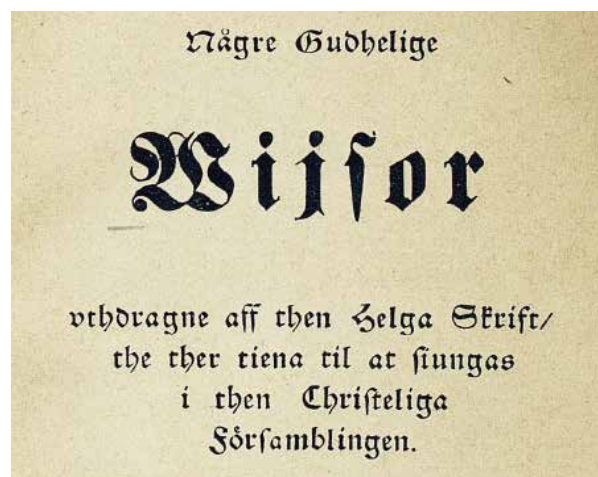
Psalmerna växte i antal och betydelse. Psalmer kom och psalmer gick; psalmer skrevs, psalmer sjöngs och det är lyckligtvis än idag ingen ände på det myckna psalmdiktandet.

Jag vill å det bestämdaste hävda att *psalmerna är den lutherska kyrkans rökelse*, stigande som ett välljud inför Herren Gud.

Så gott som från första början i den del av vår kyrkohistoria som är reformatorisk, från början av 1500-talet och framåt, skrevs och översattes således kyrkliga sånger på och till svenska och andra nordiska språk.

Det finns fragment bevarade av en liten psalmbok på svenska från år 1530, *Någre Gudhelige Wijisor*, med tio sånger. Från åren därefter finns det ett antal bevarade sångböcker med från tyskan och Luther översatta kyrksånger till svenska.

Beteckningen *Den svenska psalmboken* förekommer första gången år 1543 och den är vi ganska ensamma om i världen – just när det kommer till ordet ”psalm”. Det är nämligen bara i Nordens (stats/folk)kyrkor som församlingens sångbok har haft och har ett sådant namn. Med ”psalm” avses på andra språkområden annars enbart texter ur *Psaltaren* i Gamla testamentet (därav ”psalm”), medan det som vi kallar psalm går under beteckningen ”hymn”, ”kyrkovisa” eller annat.



Titelsidan till sångboken "Någre Gudhelige Wijisor" från år 1530, som enligt egen utsaga består av utdrag av Den Heliga skrift.

Efter många turer, med flera lokala sångböcker och de olika stiftens egna bidrag, kom så den 9 december 1695 *den första* psalmboken som blev gällande i hela kyrkan i Sverige.

1695 års psalmbok med sina 413 psalmer var över huvud taget den första riktigt folkliga boken i Sverige, om man därmed avser en bok som stora delar av befolkningen hade tillgång till och förhöll sig till. Under åren 1695–1819 gavs den ut i 250 upplagor (alltså i genomsnitt två upplagor per år) och trycktes sammanlagt i 1,5 miljoner exemplar.

Med tanke på den dåvarande folkmängden i Sverige-Finland är det en hisnande siffra, som ingen nutida bok proportionellt sett torde ha kommit upp i. År 1819 uppskattas befolkningen i Sverige enligt Statiska centralbyrån ha varit ca 2,5 miljoner invånare.

Den första officiella psalmboken gavs alltså ut 1695. Under 1700-talet skedde inte särskilt mycket i den svenska psalmdiktningen. Visserligen uppkom inom kyrkan nya fromhetsriktningar som skaldade och komponerade egna sånger men någon ny psalmbok blev det inte förrän Wallin i missnöje över ett framlagt förslag till psalmbok lät föreslå sitt eget verk.

Från år 1819, då han alltså i mångt och mycket på eget



bevåg fick sin nya psalmbok godkänd, dröjde det ända till 1937 innan Svenska kyrkan antog en ny psalmbok, som alltså var *den tredje* officiella psalmboken. Den kan sägas vara en revision av och ett tillägg till Wallins psalmbok, snarare än en nyskapelse, eftersom så gott som samtliga av Wallins psalmer med deras numrering behölls.

Ganska snart höjdes dock röster om en förnyelse eftersom det wallinska arvet ansågs vara föråldrat. Nya förslag och tillägg skapades men det dröjde ända till 1986 då vi fick *den fjärde* officiella psalmboken i Svenska kyrkan.

Den har kallats *den frostenssonska* efter lyrikern, slottspredikanten och kyrkoherden Anders Frostensson.

Han initierade 1969 arbetet med en ny psalmbok och finns representerad med sammanlagt 146 psalmer, såväl original som översättning.

Som ingen tidigare, innehåller vår nuvarande psalmbok en skatt av 800 texter och melodier som tidsmässigt spänner från 300-talet till 1980-talet.

Här har Johan Olof Wallins tidigare citerade psalm fortfarande sin plats, nu som nr 305, med två olika melodier. *Var är den Vän*, som titeln lyder, är ingen typisk Wallin-psalm. Pronomen som "Gud" och "Jesus" saknas och psalmen, som en gång skrevs som en "dödsförberedelsepsalm" vid invigandet av en kyrkogård, har

i mitt tycke mer formen av en natur- och kärleksdikt i sommartid.

Gud är en den *Vän* som diktarijaget längtar och söker efter. De tre första verserna lyder:

*Var är den Vän som överallt jag söker?
När dagen gryr, min längtan blott sig öker;
när dagen flyr, jag än ej honom finner,
fast hjärtat brinner.*

*Jag ser hans spår varhelst en kraft sig röjer,
en blomma doftar och ett ax sig böjer.
Uti den suck jag drar, den luft jag andas,
hans kärlek blandas.*

*Jag hör hans röst där sommarvinden susar,
där lunden sjunger, och där floden brusar;
jag hör den ljuvast i mitt hjärta tala
och mig bugsva.*

I den svenska psalmboken av år 1819 ingick denna psalm. Den fördes vidare i 1937 års psalmbok och vi har den kvar än idag, om än med en ny numrering.

Ack, när så mycket skönt i varje åder, av skapelsen och livet sig förräder... Frågan kvarstår: Hur skön måste då inte själva källan vara?

Erik Edqvist, präst

Ny samtalsgrupp

Inte döpt?

Blev det aldrig av du konfirmerades?
Eller vill du bara veta lite mer om kristen tro?

Under hösten startar vi när tillräckligt många är anmälda. Dag, tid och plats för träffarna bestämmes vi gemensamt.

Lämna din intresseanmälan till
Katrinn Supstiks: 0418-66 77 22, 0703 04 97 37,
katrin.supstiks@svenskakyrkan.se

Förändring & förnyelse

EKLUND & BILLING

I det föregående nummer av *Kyrkbladet* återfanns en text av Erik Edqvist om den nya kyrkohandboken. I vårt pastorat är vi måna om att bibehålla en kontinuitet med kyrkohandboken från 1986. Med utgångspunkt från Edqvists artikel "Ny kyrkohandbok" vill jag härmed lyfta fram några perspektiv rörande förändring och förnyelse i vår svenska kyrka under 1900-talets första hälft.

Det vilade något av ett mörker över den svenska kyrkan vid 1800-talets slut. Angrepp riktades mot henne från flera olika håll. Stora samhällsförändringar bidrog till kritiken. Svenska kyrkans prästerskap såg med oro på det framväxande föreningslivet, den nya prästutbildningen vid de teologiska fakulteterna samt den nya framväxande frikyrkligheten. Kyrkan tvingades även befatta sig med nya begrepp som urbanisering, bibelkritik och sekularisering. Till skillnad från den danska folkkyrkan resulterade de nya idéströmningarna i högre grad till kyrkosplittringar i den svenska kyrkan. Mörkret över kyrkan realiserades även i gudstjänstlivet. Den allmänna gudstjänsten firades enligt 1896-års kyrkohandbok. Prästen bar den svarta högtidsfärgen året om. På altaret förekom det inga ljus eller blommor. Språket och liturgin var gammalmodigt och enformigt. Få människor firade gudstjänst och nattvardsfirandet var, mot bakgrund av vår tid, näst intill obefintligt.

Men mörkret kom inte att vara för evigt. Den svenska kyrkan skulle få ana ett gryende ljus. Mörkret skulle få ge vika för en stark uppgång och ett ökat engagemang som kantades av förändring och förnyelse. Jag anser att det är viktigt att ha dessa perspektiv i åtanke när vi nu går en ny tid till mötes.

Under 1900-talets första hälft kom två biskopar att spela en mycket viktig roll för svenska kyrkan i hennes förnyelseprocess. Dessa biskopar har utövat starkt inflytande på vår kyrklighet fram till våra dagar. De biskopar och teologer som det handlar om är J.A. Eklund (1863-1945) och Einar Billing (1871-1939). Låt oss inleda med Eklund.

I ett fattigt skräddarhem i Ryda socken på Varasläppen i Västergötland föddes år 1863 en pojke vid namn Johan Alfred. Både hemmet och det lilla pastoratet i Ryda präglades av en stark inomkyrklig väckelse som i mångt och mycket var synonym med den stränga och innerliga s.k. västsvenska kristendomstypen. Upphovsmannen till denna fromhet var domkyrkokomministern i Lund,

Henric Schartau, som påverkade präststudenterna, vilka sedan tog hans teologi med sig till Västsverige.

Människor kom vandrades långväga till Ryda kyrka för att lyssna till kyrkoherde Carl Johan Smedbergs schartauinfluerade förkunnelse. Att denne kyrkoherde var nästintill både blind och döv var uppenbartligen inget hinder för hans stora prästgärning i bygden. Församlingsbor i Ryda har berättat för mig att kyrkvårdarna, på Smedbergs tid, fick fästa upp ett snöre mellan predikstolen och altaret så kyrkoherden kunde leda sig själv mellan altartjänst och förkunnelse.

Förkunnelsen och själavården gjorde starkt intryck även på skräddarsonen Johan Alfred som fick kallelsen till att bli präst. Han fick med åren stöd av bl.a. pastoratets prästerskap att läsa vidare.

Johan Alfred Eklund tog studenten vid Katedralskolan i Skara och efter studier vid Uppsala universitet prästvigdes han i Skara domkyrka. Vi bör notera att Eklunds mor, under sonens studietid i Skara, regelbundet gick med mat till pojken i ett så kallat matskrin. Vägen mellan Ryda och Skara är cirka 40 km enkel väg.

Med tiden blev Eklund docent i Uppsala och biskop i Karlstad stift. Han är känd för att ha förnyat gudstjänstlivet i och med att han var redaktör för 1937-års svenska psalmbok. Eklund skrev många psalmer men var också något av en pionjär när det kom till att ta in och översätta psalmer från bl.a. anglikanska kyrkan. Det är alltså mycket tack vare Eklund som vi sjunger psalmer som *Den dag du gav oss, Gud, är gången* (nr. 191 i vår nuvarande psalmbok).



*Biskop J.A. Eklund
porträtterad av
Bernhard Österman.
Målningen återfinns i
Karlstads stifts ägo.*

Under studietiden i Uppsala kom västgöten Eklund att lära känna bl.a. Einar Billing. De var båda mycket aktiva som studenter och var med om att reagera mot det mörker och den nedgång som Svenska kyrkan då befann sig i. De två studenterna kom att bli en del av den framväxande unglyrkligheten i början av 1900-talet. Rörelsen var inledningsvis en studentrörelse som kom att anta skepnaden av en församlingsrörelse med stort engagemang för den svenska folkkyrkan med dess teologi och gemenskap.

Rörelsen bidrog till ny framtidstro och ett ökat kyrkligt engagemang såsom lekmannakårer och ungdomskretsar. Rörelsens intresse för kyrka och kultur bidrog till uppförandet av Sigtunastiftelsen.

Billing kom med tiden att bli professor i Uppsala och anses som en pionjär för modern svensk lutherforskning. Han kom även att utnåmnas till biskop i Västerås stift. Billing var en ledande kyrkoman under tidigt 1900-tal. Han kom att debattera för territorialförsamlingen och den religiöst motiverade folkkyrkan. Billings teologiska idéprogram rörande folkkyrkan sammanfattas i hans, minst sagt, klassiska herdabrev till Västerås stift från år 1929. Kristi kyrka i Sverige bör uppträda som församlingar med territoriella gränser. Sockenkyrkan med dess gudstjänstliv skall på ett naturligt sätt utgöra hjärtat i församlingen. Sockenkyrkans klockor kallar församlingsborna till gudstjänst och påminner samtidigt om Guds kärlek som manifesteras hans uppsökande nåd och syndernas förlåtelse. Billing ser faktiskt själva kyrkobyggnaden som ett uttryck för Guds handlande med alla människor på orten. Inte endast de fromma.



Nathan Söderblom
viger Einar Billing
till biskop för
Västerås stift.
Detalj från kormålning i Sura kyrka,
Västerås stift.

Billings församlingssyn har i väldigt hög grad påverkat Svenska kyrkans församlingssyn under 1900-talet och fram till våra dagar. Men folkkyrkotanken har också kritiserats från bl.a. frikyrkligt och högkyrkligt håll i allmänhet och av P.P. Waldenström (1838-1917) i synnerhet. Waldenström, som också var svenska missions-

förbundets grundare, lär ha sagt i en debatt att Kristi församling här i vårt land endast kan organiseras utifrån nytestamentlig förebild. Ungkyrkorörelsen replikerade indirekt på denna kritik från Waldenström med J.A. Eklunds kända psalm Fädernas kyrka: "Vida hon famnar från strand till strand, fast är hon grundad av Herrens hand. Byggt till hans tempel i Norden". Psalmerna finns ej med i vår nuvarande psalmbok då den kritiserats för att vara allt för nationalistisk och otidsenlig.

Detta är även den allmänna kritiken mot unglyrkorörelsen som jag är mån om att lyfta fram i denna artikel. När unglyrkorörelsen var som mest aktiv stod det första världskriget för dörren och den nationella rädslan och oron inför det världspolitiska läget var överskuggande. Vi bör även påminna oss om att Sverige och Svenska kyrkan, vid denna tid, var mycket mer slutna mot omvärlden än vad hon är idag. Och det var just i detta sammanhang som unglyrkorörelsens idéprogram fick bränsle. Sockenkyrkan stod för något enande i en tid av oro. Något som omfattade alla människor på orten. Sockenkyrkan med dess församlingsliv fick, genom unglyrkorörelsen, axla rollen som en motpol kontra världspolitik och samhällsförändringar.

J.A. Eklund och Einar Billings insatser bidrog till en förnyelse av församlingssynet och den allmänna gudstjänsten. Fler och fler blev engagerade i svenska kyrkans församlingar och tillsammans får vi nu gå framtiden till mötes med en ny gudstjänstbok. Vi får, i våra gudstjänster i Svalövsbygdens pastorat, fortsätta att lovsjunga den Gud som söker oss var och en med sin förkommande nåd. Eller som Billing uttrycker det i skriften *Den svenska folkkyrkan* från 1930:

Ej alla söka, åtminstone medvetet, Gud, men han söker dem alla. Han har hos dem alla gjort början därmed långt innan de kunde börja att söka honom, och han slutar ej, därför att de sluta.

Carl Eliasson, präst

För den som vill läsa vidare:

- Eckerdal, Maria (2016) *En katolsk liturgi för en katolsk kyrka – Yngve Brilioths liturgiska reformsträvanden 1914–1942*
Hammar, Hans Börje (1971) *Personlighet och samfund – J. A. Eklund och hans tillflöden*
Sundeen Johan (2008) *Andelivets agitator – J.A. Eklund, kristendomen och kulturen*
Wingren, Gustaf (1968) *Einar Billing – En studie i svensk teologi före 1920*

Sommarkyrka 2018

Rönnebergs kontrakts årliga sommarkyrka
går av stapeln onsdagar kl. 19.00

20 juni – Asmundtorps kyrka

27 juni – Löddeköpinge kyrka (OBS! Se nedan.)

4 juli – Stävie kyrka

11 juli – Västra Karaby kyrka

18 juli – Sofia Albertina kyrka

25 juli – Stora Harrie kyrka

1 augusti – Torrlösa kyrka:

Ett husband under ledning av Outi Ben Ammar blickar tillbaka mot *Yesterday* med hjälp av bland annat saxofon, gitarr, sång och piano.

Kostnadsfri buss kommer att avgå till de olika kyrkorna från

Teckomatorps församlingshem kl. 18.15, Forslidsgården kl. 18.25 & Billeberga församlingshem kl. 18.35.

Undantaget är 27 juni då vi har egen orgelkonsert i Torrlösa kyrka kl. 18.00. Buss kommer att avgå dit och inte till Löddeköpinge. Från Teckomatorps församlingshem kl. 17.15, Forslidsgården kl. 17.25 & Billeberga församlingshem kl. 17.35.



**Kunde Johannes och Diderik ana?
i Torrlösa kyrka i samarbete med Skånes Orgelveckor**

Orgelkonserter

Onsdagen den 27 juni kl. 18.00 – Buxtehude, Bach och J M Michel. Outi Ben Ammar, organist.

Tisdagen den 17 juli kl. 18.00 – Buxtehude möter Klaverdal och Tykesson. Nyskrivna sånger för orgeln i Torrlösa kyrka framförs av tenoren Johan Sandberg och organist Lars-Åke Norlander.



Johannes Buxtehude vid orgeln.

Sommarens gudstjänster

Söndag 3 juni

- 10.00 Torrlösa: Gudstjänst
18.00 Teckomatorps f-hem: Musikgudstjänst
"Vandring på sommarängar" Vårkören under ledning av Anna-Lena Andersson och Barbro Lidberg

Söndag 10 juni

- 10.00 Felestad: Mässa
10.00 Teckomatorps f-hem: Gudstjänst
18.00 Billeberga: Gudstjänst

Söndag 17 juni

- 10.00 Norrvidinge: Mässa
10.00 Svalöv: Gudstjänst
18.00 Sireköpinge: Gudstjänst med rofyllda toner

Lördag 23 juni, midsommardagen

- 10.00 Torrlösa: Gudstjänst, *sammanlyst*

Söndag 24 juni

- 10.00 Teckomatorps f-hem: Gudstjänst, *sammanlyst*
18.00 Sireköpinge: Gudstjänst med rofyllda toner, *kyrk-bänkskaffe*

Onsdag 27 juni

- 18.00 Torrlösa: Orgelkonsert
Ingår i Skånes orgelveckor. Kostnadsfri buss avgår från Teckomatorp 17.15, Forslidsgården 17.25 & Billeberga f-hem 17.35.

Söndag 1 juli

- 10.00 Källs Nöbbelöv: Mässa
10.00 Torrlösa: Gudstjänst
18.00 Sireköpinge: Musikgudstjänst

Söndag 8 juli

- 10.00 Norra Skrävlinge: Gudstjänst
10.00 Felestad: Mässa
18.00 Sireköpinge: Musikgudstjänst

Söndag 15 juli

- 10.00 Svalöv: Mässa
14.00 Norrvidinge: Gudstjänst, hemvändardag
Trumpetspel från Tornet, samarbete med hembygdsföreningen.
18.00 Sireköpinge: Musikgudstjänst

Söndag 22 juli

- 10.00 Källs Nöbbelöv: Mässa
10.00 Tirup: Gudstjänst
18.00 Sireköpinge: Musikgudstjänst

Söndag 29 juli

- 10.00 Teckomatorps f-hem: Mässa
10.00 Torrlösa: Gudstjänst
18.00 Sireköpinge: Musikgudstjänst

Onsdag 1 augusti

- 19.00 Torrlösa: Sommarkyrka
Kostnadsfri buss avgår från Teckomatorp 18.15, Forslidsgården 18.25 & Billeberga f-hem 18.35.

Söndag 5 augusti

- 10.00 Norra Skrävlinge: Gudstjänst
10.00 Felestad: Mässa
18.00 Sireköpinge: Musikgudstjänst
"Morfars, mors och mina visor" Kristina Åberg, sång & Anna-Lena Andersson, piano

Söndag 12 augusti

- 10.00 Teckomatorps f-hem: Gudstjänst
10.00 Svalöv: Gudstjänst
18.00 Billeberga: Kvällsmässa

Söndag 19 augusti

- 10.00 Källs Nöbbelöv: Mässa
10.00 Torrlösa: Mässa
18.00 Billeberga: Gudstjänst

Söndag 26 augusti

- 10.00 Svalöv: Gudstjänst - Diakonins dag *Sammanlyst i pastoratet. Kyrkkaffe. Kostnadsfri buss avgår.*

Söndag 2 september

- 10.00 Svalöv: Gudstjänst
10.00 Norra Skrävlinge: Mässa
18.00 Sireköpinge: Gudstjänst med rofyllda toner

Söndag 9 september

- 10.00 Felestad: Gudstjänst
10.00 Teckomatorps f-hem: Gudstjänst *Välkomnande av konfirmander*
18.00 Billeberga: Kvällsmässa

Söndag 16 september

- 10.00 Källs Nöbbelöv: Gudstjänst
10.00 Svalöv: Mässa
18.00 Sireköpinge: Gudstjänst med rofyllda toner

**Med reservation för ändringar.
Vissa mässor kan komma att ändras
till gudstjänster. Se hemsidan eller
lokaltidningen för senaste info.**

September är diakonins månad

I Svenska kyrkan är diakoni en av de grundläggande uppgifterna. Diakoni betyder att omsätta det kristna budskapet i handling. Det diakonala arbetet syftar till att öka gemenskap, vara förebyggande och ibland kompletterande till annat socialt arbete i vårt samhälle.

1999 möttes diakoniansvariga inom kristna kyrkor, andra kristna samfund och föreningar i ett ekumeniskt nätverk inom Sveriges kristna råd för samtal. Gemenskapen ledde till att man 2004 producerade ett fördjupningsmaterial om diakoni, en berättelse om diakoniansvar över gränserna. I samband med det lanserades begreppet Diakonins månad första gången.

Diakoni är ett dagligt socialt arbete som bedrivs under hela året, inte bara i september dvs. den månad som valts för att sätta fokus på diakoni. Diakonalt arbete bedrivs i hela vårt avlånga land av både vigda diakoner och andra medmänskliga krafter.

Diakonins månad firas under september med härledning till att den söndag i kyrkoåret som har temat "Människan" (13:e Tref) infaller i slutet av augusti eller i början av september.

Varje år har diakonins månad ett specifikt tema. Årets tema handlar om äldre personers psykiska hälsa och hur vi kan arbeta för att förebygga ohälsa. Idag lider ca 20 % av alla äldre personer av psykisk ohälsa. Inom en snar framtid är 25 % av vår befolkning 65 år och äldre vilket gör psykiska ohälsa till en av våra största folkhälsoutmaningar. Som diakoner möter vi många personer som inte mår särskilt bra och under september gör vi nu ett gemensamt kraftdrag i vårt kontrakt för att bjuda in till träffar kring årets tema. Vi hoppas på goda möten, trevliga stunder och inspiration när vi besöker våra olika församlingar och pastorat i kontraktet.

Under diakonins månad erbjuds träffar på följande platser dit alla hälsas välkomna:

Onsdag den 5 september, 14.00, Forslidsgården, Realskolegatan, Svalöv –
Kropp och Knopp igång. Se nästa sida!

Onsdagen den 12 september: 18.00, Kävlinge församlingshem, Västergatan 7, Kävlinge
Föreläsning om matens betydelse för välmåendet

Onsdagen den 19 september, 19.00, Löddebygdens församlingshem, Pålsavägen 2, Löddeköpinge –
"Fråga doktorn", föreläsning om äldres psykiska hälsa och frågestund

Onsdagen den 26 september: 17.00 Landskrona församlingshem, Artillerigatan 2, Landskrona –
Föreläsning i existentiell hälsa, Egon Römmedahl

Söndagen den 30 september, 18.00, Lackalänga kyrka – Vi firar avslutande mässa där alla kontraktets diakoner är representerade.

Vid behov av hjälp med transport, kontakta diakon så försöker vi finna lösningar.



Karin Domrös (i gult) med övriga diakoner i Rönneberga kontrakt: Monika Sjögren, Marie Branting, Cheryl French, Anna Rubin och Lotten Englund.



Diakonins symbol: Den heliga Anden i form av en duva med olivkvist i näbben.

Kontaktuppgifter

Pastorsexpedition & kansli

Forslidsgården i Svalöv

Tel. 0418-66 77 00, vard. 9:00 - 12:00

Diakon

Karin Domrös

Tel. 0418-66 77 23, 0705 62 68 09

Präster

Kjell Thorsson, kyrkoherde

Tel. 0418-66 77 03, 0705 08 24 70

Katrin Supstiks, komminister

Tel. 0418-66 77 22, 0703 04 97 37

Carl Eliasson, komminister

Tel. 0418-66 77 21, 0722 14 87 45

Erik Edqvist, komminister

Tel. 0418-66 77 24, 0706 04 87 97

Kyrkomusiker

Anna-Lena Andersson, kantor

Tel. 0418-66 77 32, 0702 90 24 35

Outi Ben Ammar, organist

Tel. 0418-66 77 31, 0706 65 43 11

Församlingspedagog

Susanne Åberg

Tel. 0418-66 77 40, 072-2147278

Mikael Frostin

Tel. 0418-66 77 41, 0722 05 48 37

Kyrkovaktmästare

Mia Engdahl, arbetsledande kyrkovaktmästare

Tel. 0418-66 77 05, 0768-095440

Källs Nöbbelövs kyrka

Irena Pålsson, 0702-278008

Norra Skrävlinge kyrka

Peter von Krassow, 0702-278009

Norrvidinge kyrka

Johan Einarsson, 0767-929492

Sireköpinge kyrka

Lee Malling, 0706-04 87 96

Billeberga kyrka

Ronny Törnkvist, 070-2119405

Felestads & Tirups kyrkor

Mikael Svensson 0722-366100

Torrlösa kyrka

Lars Flodin, 0706-048713

Svalövs kyrka

Maria Gustafsson, 0722-28 11 68

Församlingsvärdinnor

Lena Liljedahl, Forslidsgården, Felestad & Tirup

Tel. 0418-66 77 50

Kristina Åberg,

Billeberga, Teckomatorp & Tågarp

Tel. 0418-66 77 51

www.svenskakyrkan.se/svalovsbygden

Facebook:

www.facebook.com/svalovsbygdenspastorat

Kropp och Knopp igång

Svalövsbygdens pastorat är först ut i kontraktet under diakonins månad och startar därmed premiären av en förhoppningsvis återkommande diakonimånad.

Vi vet att kropp och knopp, fysiskt mående och psykiskt mående står i nära förbindelse med varandra. Vad vi också vet är att kroppen och knoppen mår bra av rörelse och sång. Därför kommer vi att ta fasta på det tema onsdagen den 5 september, kl. 14.00 på Forslidsgården.

Vi ger exempel på enkla och bra sätt att röra sig. För som det flesta säkert redan vet är vi båda individuella tränare på Friskis & Svettis, leder pass och håller gyminstruktioner på fritiden.

Det behövs inte stora maskiner och dyra träningsprogram utan ett par gamla strumpbyxor kan göra susen och utmana muskler och rörlighet. Stolen är ett fantastiskt redskap och alla har minst en hemma. "Att röra på sig ger enorma effekter på hjärnan", menar psykiatern Anders Hansen som har skrivit boken "Hjärnstark". Med rörelse menar han att vi blir fysiskt starkare, mindre deprimerade och oroliga – och fungerar dessutom bättre tankemässigt.

Och visst är det härligt att sjunga! Sång aktiverar i stort sett hela hjärnan och mycket av kroppen. Andningen, blodcirkulationen och hjärtat är aktivt med och syresätter hela kroppen. Viktiga och trevliga hormoner som dopamin och oxytocin frigörs. Dessutom är man totalt närvarande i nuet.

Att sjunga och röra på sig samtidigt har även fler fördelar. En taktfast sång peppar kroppen och man upplever inte att rörelserna är tunga. Detta är även ett roligt sätt att göra saker tillsammans.

Karin Domrös & Outi Ben Ammar



Litteraturcirkeln

Hösten 2018

Träffas på Forslidsgården torsdagar kl 13-14.30
9 augusti, 13 september, 11 oktober, 8 november
13 december

Kyrkogårdsvandring i Torrlösa

5 sept kl. 18.00